

2. Ад на земле – женский концлагерь Равенсбрюк. 2018. URL: <http://wwii.space/%D0%B0%D0%B4-%D0%BD%D0%B0-%D0%B7%D0%B5%D0%BC%D0%BB%D0%B5-%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D0%B5%D1%80%D1%8C-%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%81/>.

3. Громадські організації про ситуацію в тюрмах і колоніях. ГУПТ. 2009. URL: <https://gurt.org.ua/news/recent/3429/>.

4. Нинько Д. Жінки у в'язниці: як живе Чорноморська виправна колонія і що буде далі [Електронний ресурс] / Дар'я Нинько. 2016. URL: <https://www.segodnya.ua/ua/ukraine/zhenshchiny-v-tyurme-kak-zhivet-chernomorskaya-ispravitel'naya-koloniya-i-chto-budet-dalshe-762957.html>.

Пяничук Марія Сергіївна,

курсантка факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

викладач кафедри тактико-спеціальної
підготовки Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Зеленський Є. С.

РОЛЬ ГЕНДЕРНОГО АСПЕКТУ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

У всі часи правоохоронні органи виконували і продовжують виконувати надзвичайно важливі функції у суспільстві і надають доволі широкий спектр послуг. Саме співробітники поліції відповідають за збереження і підтримання миру і порядку, забезпечення прав, свобод та інтересів громадян, їх захист і безпеку, а також попередження і розслідування злочинів. Особливі повноваження і обов'язки, які є у поліції, потребують підтримки та поліпшення якості реагування на потреби окремих осіб, через що гострою проблемою є потреба у постійному реформуванні норм і методів їх роботи.

Так, одним з важливих чинників ефективного виконання співробітниками поліції своїх обов'язків, є усвідомлення відмінності в потребах жінок, чоловіків, дівчат і юнаків з тих спільнот, яким вони служать, і враховувати ці відмінності в своїй роботі. Важливо також надання рівних можливостей жінкам і чоловікам для служби в поліції і забезпечення справедливого ставлення до співробітників поліції обох

статей. Такий підхід до роботи правоохоронних органів називається таким, що враховує гендерні аспекти.

Гендерні ролі займають центральне місце в нашому сприйнятті злочинності та насильства. Терміном «гендер» позначаються специфічні ролі, відносини, особистісні риси, стиль поведінки і життєві цінності, які суспільство приписує чоловікам і жінкам. Отже, «гендер» позначає штучно встановлені відмінності між чоловіками і жінками. З точки зору поліцейських служб, гендерний аспект відіграє найважливішу роль у визначенні характеру злочинів, які зазвичай вчиняють жінки і дівчата, чоловіки і юнаки, або жертвами яких вони є. Таким чином, для ефективної правоохоронної діяльності дуже важливо брати до уваги гендерну проблематику в суспільстві і в поліції, зокрема.

З огляду на склад поліції і її діяльність, забезпечення збалансованого представництва жінок і чоловіків у складі поліцейських сил є дуже важливою умовою ефективного попередження, виявлення та розслідування злочинів, скоєних щодо громадян обох статей. Більш того, згідно з дослідженнями, жінки часто привносять в роботу поліції особливі корисні навички і переваги, які підвищують ефективність поліцейської служби [1, ст. 22–25]. Тому, збільшення кількості жінок у складі існуючих в поліції підрозділів, в яких жінки представлені недостатньо, може стати ефективним способом розширення можливостей поліції в області вирішення гендерних питань.

Проте, в деяких країнах процес відбору кадрів в поліцію є дискримінаційним по відношенню до жінок. Прийняті на службу жінки занадто часто займають нижчі посади ніж чоловіки і в кінцевому результаті звільняються, оскільки позбавлені можливості в достатній мірі застосувати свої навички, а також з причини дискримінуючих відносин, або труднощів, пов'язаних із суміщенням роботи в поліції та виконанням сімейних обов'язків [1, ст. 133]. У цьому випадку, моніторинг кадрових процесів, де приділятиметься особлива увага відмінності в ставленні до жінок та чоловіків, може допомогти поліції вирішити ці проблеми і забезпечити відбір, утримання на службі і кар'єрне зростання обдарованих співробітниць.

Також, ще однією проблемою, що пов'язана з гендерною рівністю, є велика кількість випадків домашнього насильства, сексуального насильства, сексуального насильства на службі, і торгівлі людьми. Як показують дані, отримані з 57 країн, в середньому тільки 11 відсотків жінок, які піддаються нападам сексуального характеру, повідомляють про це в поліцію [2, ст. 14]. Це означає, що існує безліч жертв домашнього або сексуального насильства, які залишаються латентними для правоохоронних органів, а відповідно такі люди не отримують належної правової допомоги, й такі випадки не заносяться до кримінальної статистики, що не дає змогу у повній мірі оцінити масштаби даної проблеми та проаналізувати причини і методи їх

вирішення. Ми вважаємо, що в даній проблемі контрольні процеси, суть яких буде полягати у загостренні уваги на злочинах такого роду, а також в цілому на відмінності в досвіді і переживаннях жінок, чоловіків, дівчат і юнаків, які стали жертвами злочинів, зможуть поліпшити роботу поліцейських служб.

Також, гендерний аспект сам по собі є новою темою для багатьох поліцейських служб і часто невірно розуміється (а саме, як поняття, що відноситься виключно до жінок і їх прав). У зв'язку з цим навчання з гендерних питань потрібно на всіх рівнях, але найбільш актуально воно для осіб, відповідальних за керівництво діяльністю поліції та за контроль над цією діяльністю.

Роблячи висновок з усього вищесказаного, варто наголосити на тому, що на нашу думку, дієвими способами вирішення цих проблем, може стати проведення повного збору даних, моніторингу та складання звітності за даними проблемам, і в кінцевому підсумку – навчання всіх співробітників, проведення тренінгів та навчальних заходів, які будуть направлені на розгляд питань, пов'язаних з гендерною рівністю як між самими співробітниками поліції, так і між жертвами і правопорушниками. Наприклад, якщо в поліцейській службі є внутрішня політика щодо сексуальних домагань, але при цьому не проводиться навчання для інформування співробітників про цю політику і відсутні структури для подачі скарг і проведення розслідувань за цими скаргами, така політика буде абсолютно неефективною.

Не менш ефективним ми вважаємо залучення консультантів з жіночих громадських організацій (кризових центрів) для проведення таких тренінгів та навчальних заходів та для оцінки роботи поліції з жертвами домашнього насильства або звалтувань.

Також, доцільно буде включити в свій аналіз злочинності дані, які збирають інші відомства (наприклад, результати опитувань жертв і інформація, зібрана організаціями, що працюють з жертвами насильства, інформація отримана з національної «гарячої лінії»). Ці дані доповнять поліцейську статистику і дозволять отримати загальну картину злочинності у цій сфері.

Список використаних джерел

1. National Center for Women and Policing, A Self- Assessment Guide for Law Enforcement [Национальный центр по вопросам службы женщин в правоохранительных органах, Набор и удержание женщин на службе: руководство для правоохранительных органов по проведению внутренней оценки], Los Angeles (CA), NCWP, 2001, pp. 22–25, 133.

2. Меган Бастік. Интеграция гендерных аспектов во внутренний контроль в полицейских силах. URL: http://ukrainesecuritysector.com/wp-content/uploads/2016/08/Integrating-Gender-Internal-Police-Oversight_RUS.pdf.